

Liikenne- ja viestintäministeriö

PL 31

00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö VN/2210/2021 5.2.2021

Lausunto muistioloennoksesta valtioneuvoston päätösehdotukseksi eräiden Omnibus II-asetuksen poikkeusten soveltamatta jättämisestä

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa muistioloennoksesta valtioneuvoston päätösehdotukseksi eräiden Omnibus II-asetuksen poikkeusten soveltamatta jättämisestä. Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry on tutustunut loennokseen ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Muistioloennoksessa ehdotetaan, että valtioneuvosto hyväksyisi sen, että Suomi ilmoittaa komissiolle, että se ei tule kansallisesti soveltamaan tieliikenteen osalta niitä poikkeuksia, joita Suomi on ollut kannattamassa asetukseen ja vaikka poikkeukset E-kirjelmän (LVM2021-00043) mukaan joustavoittaisivat tieliikenteen pätevyyksien ja lupien uusimista jäsenvaltioissa.

SKAL ei pidä hyväksyttävänä muistioloennoksen ehdotusta, vaan jopa ristiriitaisena sitä, että Suomi nyt ilmoittaisi komissiolle, että se ei tule kansallisesti soveltamaan mitään asetukseen sisältyvistä tieliikenteen poikkeuksista eli ammattipätevyyden haltijoilta määrääjain vaadittavan jatkokoulutuksen suorittamisen määrääkioja, unionin koodi 95-merkinnän voimassaoloa, ammattipätevyys- ja ajokorttien voimassaoloa, ajoneuvojen määrääkaiatsastuksia, ajopiirturin määrääkaiatsastuksia ja kuljettajakorttien uusimista sekä tavaraliikenteen yhteisön liikennelupaa ja kansainvälisen henkilöliikenteen reittilupaa koskevaa covid-19-tilanteesta johtuvaa EU-poikkeussäätelyä.

SKAL edellyttää, että asetukseen liittyvä kansallinen lainsäädäntö toteutetaan samassa muodossa kuin Omnibus I asetuksen kohdalla viime vuoden keväällä. Tämä tarkoittaisi sitä, että tieliikenteen osalta toteutetaan kaikki joustot määrääkaiatsastuksia lukuun ottamatta. Lisäksi tulee tehdä viime kevään tapaan väliaikainen muutos ajokorttilain 112 §:n 3 momentin mukaisten 70 ikävuoteen asti säilyvien kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuksien voimassa pysyttämiseksi vaadittavien lääkärintodistusten osalta.

Pitkään jo jatkunut ja edelleen määräämättömän ajan jatkuva Covid-19 pandemian aiheuttama poikkeuksellinen tilanne on kasvattanut tarvetta voimassaolojen pidennykselle. Ajokortteihin ja erityisesti kuljettajien ammattipätevyyksiin kohdistuvat väliaikaiset joustot ovat tarpeen ja niillä varmistetaan tärkeät tavarakuljetukset turvaamalla kuljettajien työn jatkuvuutta.

Muistioloonnoksen mukaan Covid-19 pandemiasta huolimatta kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyden haltijoilta määrääjain vaadittava jatkokoulutus on pystytty suorittamaan normaalisti. SKAL toteaa tämän olevan tulosta siitä, että kuljetusyritykset ovat pyrkineet hoitamaan koulutukset hyvissä ajoin ja kaiken ne tasaisesti 5 vuoden jaksolle. Tällöin poikkeuksellinenkaan tilanne ei vielä alkuvaiheessa ehtinyt aiheuttaa ongelmia. Nyt on kuitenkin olemassa merkkejä siitä, että koulutukset ovat jääneet jälkeen normaalitahdista ja yrityksillä on alkanut olla vaikeuksia saada koulutukset järjestettyä suunnitellusti.

Muistiolounnoksessa on todettu, että Omnibus I-asetuksella mahdollistettuja väliaikaisia kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyden voimassaolon pidennyksiä hyödynnettiin kevään ja kesän 2020 aikana vähäisesti siten, että Liikenne- ja viestintävirastolta saatujen tietojen mukaan arviolta noin 100 henkilöä hyödynsi poikkeusta. SKAL viittaa edellä kerrottuun ja toteaa, että tätä määrää ei voi vähätellä ja että jokaisen joustoa hyödyntäneen kohdalla poikkeus on ollut tarpeellinen. Lisäksi tarve voi uudessa tilanteessa nopeastikin jopa moninkertaistua. Viime aikoina hallitus on toistuvasti kertonut tarpeesta varautua mm. muuntovirusten mahdollisesti aiheuttamaan tautitilanteen pahenemiseen. Näin ollen SKAL ei yhdy muistiolounnokseen kirjattuun näkemykseen, ettei poikkeusten hyödyntämiselle nähdä suurta tarvetta. Kyseinen ministeriön näkemys on SKAL:n mielestä tässä pandemiatilanteessa perusteeton.

Taudin tartuntaryppään osuessa pistemäisesti johonkin yritykseen, altistumiset voivat nopeasti lamauttaa yrityksen toimintakyvyn. Pahimmassa tapauksessa myös jonkin huoltovarmuuden kannalta tärkeän tuotteen kuljetukset voivat vaarantua. Poikkeusten avulla lievennettäisiin tätä riskiä.

SKAL haluaa myös korostaa, että muistiolounnoksen mukaan Omnibus II -asetus ei sisällä ns. opt-in -mahdollisuutta. Jos siis Suomi nyt ilmoittaisi komissiolle, ettei se tule kansallisesti soveltamaan ammattipätevyyden voimassaolon ja sen korttimerkintöjen pidentämistä, olisimme sidotut tuohon ilmoitukseen tämän asetuksen voimassaoloajan, eikä Suomi saisi enää käyttöönsä näitä poikkeuksia. Tällöin saattaisimme oman tavara- ja henkilöliikenteen toimivuuden ja samalla huoltovarmuutemme suuren riskin alaiseksi, koska emme pystyisi takaamaan jatkokoulutusten toteutumista ja suorittamismahdollisuuksia koronavirustilanteen pahentuessa edelleen.

Jokaista ammattikuljettajaa tarvitaan hoitamaan työtehtäviään, jotta varmistamme tavarakuljetusten toimivuuden. Koronavirustartuntojen ja eri virusmuunnosten lisääntyessä on poikkeusten avulla varmistettava, että jokainen ammattikuljettaja on hoitamassa työtehtäviään eikä joudu käyttämään kriittistä aikaa jatkokoulutuksiin.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Iiro Lehtonen
toimitusjohtaja

Ari Herrala
edunvalvontajohtaja